Eduskunnan verkkosivut ovat uudistuneet. Siirry uudelle eduskunta.fi-sivustolle.

Eutanasia-kansalaisaloitteet

Hankkeiden taustat

Lääkäriliiton määritelmän mukaan ”eutanasialla tarkoitetaan potilaan vapaaehtoisesta ja oikeustoimikelpoisesta pyynnöstä tapahtuvaa lääkärin tarkoituksellista potilaan elämän lopettamista lääkkeitä antamalla. Lääkäriavusteinen itsemurha tarkoittaa henkilön vapaaehtoisesta ja oikeustoimikelpoisesta pyynnöstä tapahtuvaa lääkärin tarkoituksellisesti antamaa apua henkilölle itsemurhan suorittamiseksi saattamalla henkilön käyttöön lääkkeitä, jotta tämä voi itse ottaa ne.”

Eutanasiaa koskevia kansalaisaloitteita on annettu eduskunnalle kaksi: **Eutanasia-aloite hyvän kuoleman puolesta** vuoden 2017 valtiopäivillä sekä **Eutanasialaki säädettävä Suomeen** -aloite vuoden 2024 valtiopäivillä.

Vuoden 2017 kansalaisaloite

Eutanasia-aloitteen hyvän kuoleman puolesta panivat vuonna 2016 vireille Esko Seppänen ja Iiro Viinanen, muut vastuuhenkilöt Henrik Lax, Osmo Soininvaara ja

Lakihankkeiden tietopaketit

Tietopaketteihin on koottu hankkeen valmisteluaineistoa ja taustatietoa.

Tietopaketit ovat Eduskunnan kirjaston laatimia.

Sivun sisältö

Hankkeiden taustat
– Vuoden 2017 kansalaisaloite
– Vuoden 2024 kansalaisaloite
Käsittely eduskunnassa
Oikeusvertailevaa aineistoa
Aiheeseen liittyvää aineistoa kirjaston kokoelmassa ja verkossa
Hankkeen uutisointia
Muuta aineistoa

Ilkka Taipale. Aloite sai kaikkiaan 63 078 vahvistettua kannatusilmoitusta.

Eduskunnalle 14.2.2017 annetussa kansalaisaloitteessa **KAA 2/2017** ehdotettiin, että eduskunta ryhtyy lainvalmistelutoimenpiteisiin eutanasialain säätämiseksi ja eutanasian laillistamiseksi Suomessa. Aloitteen mukaan eutanasialaki tarvitaan lisäämään elämän loppuajan vaihtoehto niille ihmisille, jotka eivät saa sietämättömiin kärsimyksiinsä riittävää lievitystä hyvästäkään palliatiivisesta hoidosta.

Lain säätämisen ohella aloitteen tekijät pitivät tärkeänä huolehtia adekvaatin ja korkeatasoisen palliatiivisen hoidon ja saattohoidon järjestämisestä ja saatavuudesta kattavasti koko Suomessa. Jos muu hoito ei riitä lieventämään kuolevan ihmisen kärsimyksiä, eutanasia pitäisi sallia Suomessa tiettyjen kriteereiden täyttyessä.

Eduskunta hylkäsi 4.5.2018 kansalaisaloitteen KAA 2/2017. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen.

Sosiaali- ja terveysministeriön Elämän loppuvaiheen hoito -työryhmä 2018–2021

Eduskunta käsitteli ja hylkäsi vuonna 2018 kansalaisaloitteen **Eutanasia-aloite hyvän kuoleman puolesta**. Eduskunta edellytti valtioneuvostoa asettamaan asiantuntijatyöryhmän selvittämään elämän loppuvaiheen hyvää hoitoa, itsemääräämisoikeutta sekä saattohoitoa ja eutanasiaa koskevia sääntelytarpeita.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman hankkeen Elämän loppuvaiheen hoito -työryhmä **STM055:00/2018** tavoitteena oli selvittää elämän loppuvaiheen hyvää hoitoa, itsemääräämisoikeutta sekä saattohoitoa ja eutanasiaa koskevia sääntelytarpeita ja tarvittaessa antaa selvitystyön

pohjalta eduskunnalle ehdotukset lainsäädännön muutoksiksi.

Asiantuntijatyöryhmän yksimielisenä näkemyksenä oli, että palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa tulisi kehittää ja saatavuutta sekä osaamista lisätä. Työryhmä ei **Selvitys sääntelytarpeista ja työryhmän näkemyksiä lainsäädännön muuttamisesta** -raportissaankuitenkaan ollut yksimielinen siitä, tulisiko lääkäriavusteinen itsemurha tai eutanasia laillistaa.

Vuoden 2024 kansalaisaloite

Eutanasialaki säädettävä Suomeen -aloite avattiin Kansalaisaloite.fi -verkkopalveluun 2.11.2023. Aloitteen panivat vireille Juha Hänninen, Esko Valtaoja, Pirkko Lahti, Minna Lindgren ja Stefan Wallin. Aloite sai kaikkiaan 53 483 vahvistettua kannatusilmoitusta.

Eduskunnalle annetussa kansalaisaloitteessa **KAA 4/2024** esitetään, että eduskunta antaisi hallitukselle tehtäväksi eutanasiaa sekä lääkäriavusteista lääkkeellistä kuolemaa koskevan lain valmistelemisen ja säätämisen sekä eutanasian ja avustetun kuoleman laillistamisen Suomessa.

Aloitteen mukaan eutanasialaki tarvitaan lisäämään elämän loppuajan vaihtoehto niille, jotka eivät hyvästäkään palliatiivisesta hoidosta huolimatta saa sietämättömiin kärsimyksiinsä riittävää lievitystä. Aloitteen tekijöiden mukaan aika eutanasian laillistamiselle on kypsä, koska kansalaiskyselyiden perusteella selkeä enemmistö suomalaisista kannattaa eutanasian laillistamista. Aloitteessa todetaan, että osa puolueista on tehnyt puoluekokouspäätöksen, jossa vaaditaan eutanasian laillistamista.

Aloitteen tekijät listaavat myös kriteereitä eutanasian sallimiseksi. Kriteerien mukaan potilaan olisi mm.

oltava vähintään 18-vuotias ja kongnitiivisesti kompetentti sekä tehtävä eutanasiapäätös itse. Kriteereitä sovellettaisiin tilanteessa, jossa mikään muu toimenpide tai hoito ei riitä lieventämään kuolevan ihmisen kärsimyksiä ja henkilö itse toistuvasti ja vapaaehtoisesti pyytää saada kuolla.

Asian valmistelu edellyttäisi myös rikoslain muuttamista sekä potilaan itsemääräämisoikeuteen liittyvää sääntelyä kuolevan potilaan oikeudesta kuolla.

Käsittely eduskunnassa

KAA 4/2024

Kansalaisaloite **KAA 4/2024** Eutanasialaki säädettävä Suomeen annettiin eduskunnalle 29.5.2024. Lähetekeskustelussa 5.9.2024 asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan 11.6.2025 järjestämä **julkinen kuuleminen** eutanasialakia ehdottavasta kansalaisaloitteesta.

KAA 2/2017

Kansalaisaloite **KAA 2/2017**: Eutanasia-aloite hyvän kuoleman puolesta annettiin eduskunnalle 14.2.2017. Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta järjesti julkisen kuulemisen eutanasia-kansalaisaloitteesta 9.11.2017. **Kuulemisen verkkotallenne**.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö **StVM 4/2018**, 6.4.2018

Valiokunnissa kuultujen asiantuntijoiden lausunnot

Ainoa käsittely 3.–4.5.2018:
Keskustelu päättyi ja eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen KAA 2/2017 vp sisältyvän ehdotuksen hylkäämisestä. Eduskunta

hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen. Asian käsittely päättyi.

Lausuma:
Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto asettaa laajapohjaisen asiantuntijatyöryhmän selvittämään elämän loppuvaiheen hyvää hoitoa, itsemääräämisoikeutta sekä saattohoitoa ja eutanasiaa koskevia sääntelytarpeita ja tarvittaessa antaa selvitystyön pohjalta eduskunnalle ehdotukset lainsäädännön muutoksiksi.

Aiheen muuta käsittelyä eduskunnassa

Eutanasia ja saattohoito ovat nousseet keskusteluun eduskunnassa 2000-luvun aikana mm. kirjallisten kysymysten muodossa.

Saattohoitoa ja palliatiivista hoitoa koskevia valtiopäivätoimia

2012

Kirjallinen kysymys **KK 189/2012**: Saattohoidon laadun parantaminen / Leena Rauhala, kd

Kirjallinen kysymys **KK 959/2012**: Saattohoidon järjestäminen lainsäädännöllä / Arja Juvonen, ps

Toimenpidealoite **TPA 44/2012**: Saattohoitolain aikaansaaminen / Arja Juvonen, ps

2013

Kirjallinen kysymys **KK 1229/2013**: Kuolevien potilaiden kohtelun tasa-arvoistaminen / Katri Komi, kesk

2014

Kirjallinen kysymys **KK 65/2014**: Saattohoidon kehittäminen / Leena Rauhala, kd

Kirjallinen kysymys **KK 556/2014**: Saattohoitopalvelujen riittävyyden ja laadun

parantaminen hoitopaikoista riippumatta ja saattohoitolain tarpeellisuuden selvittäminen / Sari Sarkomaa, kok

2016

KK 474/2016: Saattohoidon kehittämistyön etenemisestä hallituksessa, saattohoitolainsäädännön tarpeellisuudesta ja riittävästä saattohoidon asiakaspaikkojen määrästä / Arja Juvonen, ps

Toimenpidealoite TPA 59/2016: Saattohoidon ja palliatiivisen hoidon kriteeristön valmistelun aloittamisesta ja voimaan saattamisesta valtakunnallisesti ja viipymättä sekä saattohoitopaikkojen ja erilaisten asiakas / Arja Juvonen, ps

2017

Toimenpidealoite TPA 1/2017: Saattohoitolainsäädännön kehittämistyön aloittamisesta ja aikaansaamisesta / Arja Juvonen, ps

Toimenpidealoite TPA 7/2017: Saattohoidon turvaamisesta lainsäädännöllä / Tuula Haatainen, sd

Toimenpidealoite TPA 59/2017: Saattohoidon kirjaamisesta lainsäädäntöön / Sari Sarkomaa, kok ym.

Lakialoite LA 8/2017: Laiksi terveydenhuoltolain 24 ja 25 §:n muuttamisesta / Antti Kaikkonen, kesk

Suullinen kysymys SKT 6/2017: Saattohoidosta / Päivi Räsänen, kd

Lakialoite LA 13/2017: Laiksi potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain muuttamisesta / Päivi Räsänen, kd

Lakialoite LA 73/2017: Laiksi saattohoidosta / Arja Juvonen, ps ym.

2018

Kirjallinen kysymys KK 671/2018: Saattohoidon

laadun ja saatavuuden parantamisesta Suomessa ja saattohoitolainsäädännön aikaansaamisesta / Arja Juvonen, ps

2019

Kirjallinen kysymys **KK 144/2019**: Saattohoitolainsäädännön valmistelutyön aloittamisesta ja muista toimista yhdenvertaisen saattohoidon ja palliatiivisen hoidon ja osaamisen varmistamiseksi / Arja Juvonen, ps

Toimenpidealoite **TPA 41/2019**: Saattohoitolainsäädännön valmistelemisesta ja aikaansaamisesta / Arja Juvonen, ps

Toimenpidealoite **TPA 42/2019**: Saattohoidon kokonaisvaltaisen kehittämistyöhankkeen aloittamisesta ja työryhmän asettamisesta sosiaali- ja terveysministeriössä / Arja Juvonen, ps

Lakialoite **LA 32/2019**: Laiksi saattohoidon järjestämisestä / Arja Juvonen, ps ym.

2020

Kirjallinen kysymys **KK 919/2020**: Kaikkien oikeudesta hyvään kuolemaan / Marko Kilpi, kok ym.

2021

Toimenpidealoite **TPA 75/2021**: Oikeudesta hyvään kuolemaan / Marko Kilpi, kok

Toimenpidealoite **TPA 91/2021**: Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain, terveydenhuoltolain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta ja saattohoidon saamisesta lainsäädäntöön / Arja Juvonen, ps

Kirjallinen kysymys **KK 626/2021**: Hallituksen toimista liittyen elämän loppuvaiheen hyvää hoitoa pohtivan asiantuntijatyöryhmän loppuraportin esittämiin lainsäädäntöehdotuksiin ja ehdotusten eduskuntakäsittelyn aikataulusta / Arja Juvonen, ps

2022

Kirjallinen kysymys KK 130/2022: Laadukkaan saattohoidon ja palliatiivisen hoidon turvaavasta lakimuutoksesta / Sari Sarkomaa, kok

Kirjallinen kysymys KK 272/2022: Valtioneuvoston asettaman asiantuntijatyöryhmän esittämien saattohoitoon liittyvien säädösehdotusten saattamisesta terveydenhuoltolakiin / Arja Juvonen, ps

Kirjallinen kysymys KK 529/2022: Yhdenvertaisesta oikeudesta palliatiiviseen hoitoon ja saattohoitoon / Sari Sarkomaa, kok ym.

Kirjallinen kysymys KK 774/2022: Saattohoito-oikeuden turvaamisesta koko maassa / Päivi Räsänen, kd

Lakialoite LA 15/2022 laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta / Sari Sarkomaa, kok

Lakialoite LA 29/2022: Laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta / Arja Juvonen, ps ym.

Lakialoite LA 78/2022: Laiksi potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain muuttamisesta / Päivi Räsänen, kd ym.

Toimenpidealoite TPA 59/2022: Saattohoidon saamiseksi lainsäädäntöön / Arja Juvonen, ps

2023

Lakialoite LA 9/2023: Laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta / Sari Sarkomaa, kok

2024

Lakialoite LA 8/2024 laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta / Arja Juvonen, ps

Lakialoite LA 16/2024 laiksi terveydenhuoltolain 24 ja 25 §:n muuttamisesta / Hilkka Kemppi, kesk ym.

Suullinen kysymys SKT 116/2024 saattohoidon kehittämisestä / Päivi Räsänen, kd

Suullinen kysymys SKT 184/2024 saattohoidon ja palliatiivisen hoidon saatavuudesta / Päivi Räsänen, kd

2025

Kirjallinen kysymys KK 258/2025 saattohoidon tarkoituksenmukaisuudesta / Minna Reijonen, ps

Eutanasiaa ja kuolinapua koskevia valtiopäivätoimia

2000

Kirjallinen kysymys KK 959/2000: Eutanasian hyväksyminen Hollannissa / Päivi Räsänen, skl

2005

Kirjallinen kysymys KK 80/2005: Dignitas-yhdistyksen eutanasiatoiminnan yhteydet Suomeen / Päivi Räsänen, kd

Kirjallinen kysymys KK 792/2005: Eutanasian ulottaminen lapsiin / Päivi Räsänen, kd

2012

Kirjallinen kysymys KK 113/2012: Eutanasian salliminen Suomessa tarkoin määritellyissä tilanteissa / Antti Kaikkonen, kesk

Kirjallinen kysymys KK 966/2012: Potilaan oikeusturva lääkärin määräämässä elvytyskiellossa / Reijo Hongisto, ps

2016

Kirjallinen kysymys KK 544/2016: Hallituksen lainsäädäntötoimista aktiivisen kuolinavun laillistamiseksi Suomessa / Stefan Wallin, r

Oikeusvertailevaa aineistoa

The World Federation of Right to Die Societies: World Map

Law Library, Library of Gongress: Regulation of assisted dying. Belgium, Luxembourg, Netherlands, Portugal, Spain, Switzerland. March 2024

Eurooppa

European Court of Human Rights: Factsheet – End of life and the European Convention on Human Rights

Strafbarkeit der Sterbehilfe in Europa – Übersicht. Deutsche Stiftung Patientenschutz für Schwerstkranke, Pflegebedürftige und Sterbende 1.4.2022.
– Tiedostoon on taulukoitu rikosoikeudellisia vastuita eutanasiasta Euroopan maissa:
a) aktiivisessa eutanasiassa
b) avustetussa itsemurhassa
c) epäsuorassa eutanasiassa, jolloin kuoleman edistäminen tai jouduttaminen tapahtuu lääketieteellisen kivunhoidon sivuvaikutuksena
d) passiivisessa eutanasiassa, jolloin potilaan toiveen mukaisesti potilaan annetaan kuolla lopettamalla hoito

Sääntely muissa maissa

Belgia

28 MAI 2002 – Loi relative à l'euthanasie

Alankomaat

Wetboek van Strafrecht, Tweede Boek: Artikel 293Artikel 294

Government of Netherlands – Euthanasia, assisted suicide and non-resuscitation on request

Luxemburg

Loi du 16 mars 2009 sur l'euthanasie et l'assistance au suicide

Kanada

BILL C-14: An Act to amend the Criminal Code and to make related amendments to other Acts (medical

assistance in dying)

BILL C-7: An Act to amend the Criminal Code (medical assistance in dying)

Medical assistance in dying: Legislation in Canada

Saksa

Strafgesetzbuch (StGB) : § 216 Tötung auf Verlangen

Strafgesetzbuch (StGB) : § 217 Geschäftsmäßige Förderung der Selbsttötung, 6.11.2015

Bundesverfassungsgericht: Judgment of the Second Senate of 26 February 2020

Sveitsi

Schweizerisches Strafgesetzbuch
Art. 115 Tötung / Verleitung und Beihilfe zum Selbstmord

Itävalta

Strafgezetsbuch: § 78 Mitwirkung an der Selbsttötung

Verfassungsgerichtshof G 139/2019-71 11 December 2020

Espanja

Ley Orgánica 3/2021, de 24 de marzo, de regulación de la eutanasia

Uusi-Seelanti

End of Life Choice Act 2019

Aiheeseen liittyvää aineistoa kirjaston kokoelmassa ja verkossa

Eutanasian laillistamista kannattavat ja vastustavat argumentit poliittisessa keskustelussa / Neea Nukarinen. Lapin ylipisto 2025. Opinnäyte.

Palliatiivisen hoidon palveluiden tuottaminen ja laadun parantaminen -ohjelma (FinPall) : hankkeiden loppuraportti palliatiivisen hoidon kehittämisestä vuosina 2021-2024 / Pirita Forsius ja Teija Hammar

(toim.). Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2025. Raportti 2025: 4.

The law and bioethics of end-of-life decisions / Raluca Bercea et al. Cambridge : Intersentia, 2024.
– **Bercean julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa**

Eutanasia ja lääkäriavusteinen itsemurha: taustaselvitys 2024. Suomen Lääkäriliiton eettinen neuvottelukunta. Helsinki: Suomen Lääkäriliitto, 2024.

”Er livet et uavhendelig gode?” / Sören Koch. Artikkeli julkaisussa Tidsskrift for Rettsvitenskap 137 (2024) : 2.
– **Tidsskrift for Rettsvitenskap -julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa**

Hyviä uutisia saattohoidosta / A. Seppänen. Suomen Lääkärilehti, nro 15–6 (79), s. 584–587.
– **Suomen lääkärilehden saatavuus Eduskunnan kirjastossa**

Det Etiske Råds udtalelse om dødshjælp / Det Etiske Råd . København : Nationalt center för etik, 2023.

Endring av etiske regler for leger kapittel I § 5 om dødshjelp? Et kunnskapsgrunnlag / Rådet for legeetikk. Oslo: Den Norske Legeforening, 2023.

Comparing the decriminalisation of assisted dying in Europe / Jessica Maureen Krüger. Artikkeli julkaisussa European journal of health law 30 (2023) : 3.
– **European journal of health law -julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa**

Auta minut kuolemaan : armollinen, rikollinen eutanasia / Juha Hänninen. Helsinki : Tammi, 2022.
– **Hännisen julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa**

Selvitys sääntelytarpeista ja työryhmän näkemyksiä lainsäädännön muuttamisesta : elämän loppuvaiheen hoitoa, itsemääräämisoikeutta, saattohoitoa ja

eutanasiaa koskevan lainsäädäntötarpeen asiantuntijatyöryhmän loppuraportti. Helsinki, 2021. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2021:23.

Palliatiivisen hoidon ja saattohoidon säädösmuutosten kustannusvaikutusten arviointi : laskentatyöryhmän raportti / Harriet Finne-Soveri et al. Helsinki, 2021. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2021:21.

Assisted suicide and the European Convention on Human Rights / Stevie Martin. London : Routledge, 2021.
– Martinin julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

International perspectives on end-of-life law reform : politics, persuasion and persistence / Ben B. White, Lindy Willmot (toim,). Cambridge : Cambridge University Press, 2021.
– Whiten ym. julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Työnä kuolema : kirjoituksia saattohoidosta ja sen liepeiltä 1993–2020 / Juha Hänninen. Helsinki : Duodecim, 2020.
– Hännisen julkaisu saatavilla mm. seuraavissa kirjastoissa

Dødshjelp i Norden? : etikk, klinikk og politikk / toim. Morten A. Horn, Daniel Joachim H. Kleiven Morten Magelssen. Oslo : Cappelen Damm akademisk, 2020.
– Dødshjelp i Norden? -julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Suositus palliatiivisen hoidon palveluiden tuottamisesta ja laadun parantamisesta Suomessa : Palliatiivisen hoidon asiantuntijaryhmän loppuraportti / Tiina Saarto, Harriet Finne-Soveri. Helsinki, 2019. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2019:68.

Palliatiivisen hoidon ja saattohoidon tila Suomessa : alueellinen kartoitus ja suositusehdotukset laadun ja saatavuuden parantamiseksi / Tiina Saarto, Harriet Finne-Soveri. Helsinki, 2019. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2019:14.

Mason & McCall Smith's law & medical ethics / G. T. Laurie et al. Oxford : Oxford University Press, 2019.
– Laurien ym. julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Law, palliative care and dying : legal and ethical challenges / John Lombard. London ; New York : Routledge, 2018.
– Lombardin julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Legalisation of euthanasia in Finland : via citizens' initiative? / Liisa Nieminen. Artikkeli julkaisussa European journal of health law 25 (2018) : 4.
– European journal of health law -julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

The Legalization of Euthanasia and Assisted Suicide: an inevitable slippery slope / Alexandra Tompson, Sophia Kuby. Vienna : ADF International, 2017.
– Thompsonin ym. julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Eutanasia oikeudellisena kysymyksenä / Liisa Nieminen. Artikkeli julkaisussa Haaste-lehti, 2/2017.

Eutanasia? Kristillisen lääkärilehden saattohoito- ja eutanasia -artikkeleita 2017.
– Kristillisen lääkäriliiton artikkeleiden saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Eutanasia : mistä on kysymys? / Päivi Räsänen. Ryttylä : Uusi Tie, 2017. 96 s.
– Räsäsen julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Strafrechtlich reguliertes Sterben: der neue

Straftatbestand einer geschäftsmässigen Förderung der Selbsttötung / Gunnar Duttge. Artikkeli julkaisussa: Neue Juristische Wochenschrift NJW, 2016, s. 120–125.
– NJW: Neue Juristische Wochenschrift -lehden saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Terveys ihmisoikeuskysymyksenä / Liisa Nieminen. Helsinki : Suomalainen Lakimiesyhdistys, 2015. Suomalaisen lakimiesyhdistyksen julkaisuja ; n:o 28. 347 s.
– Niemisen julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Avustettu potilaan itsemurha ja eutanasia / Kimmo Nuotio. Teoksessa Oikeuden historiasta tulevaisuuden Eurooppaan: Pia Letto-Vanamo 60 vuotta. Helsinki : Suomalainen Lakimiesyhdistys, 2014. s. 276–293.
– Oikeuden historiasta tulevaisuuden Eurooppaan -julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Lempeä kuolema / Sinikka Airas, Pirkko Lahti & Ilkka Taipale (toim.). Helsinki : Into, 2014. 184 s.
– Airaksen ym. julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Eutanasia : puolesta & vastaan / Ilkka Taipale & Esko Seppänen toim.). Helsinki : Into, 2013. 273 s.
– Taipaleen ym. julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Euthanasia in Belgium: 10 years on. Bruxelles : European Institute of Bioethics, April 2012.

Eutanasia : hyvä kuolema / Juha Hänninen. Helsinki : Duodecim, 2012. 147 s.
– Eutanasia : hyvä kuolema -julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Self-determination, dignity and end-of-life care : regulating advance directives in international and comparative perspective / Stefania Negri. Leiden ;

Martinus Nijhoff Publishers, 2011.
– Negrin julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

The right to life and the value of life : orientations in law, politics and ethics / Jon Yorke (ed.). Farnham, Surrey ; Ashgate, 2010. 448 s.
– Yorken julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Eutanasia ja etiikka : suomalainen eutanasiakeskustelu kansainvälisen eutanasiakeskustelun osana 1970-luvulta nykypäivään / Sirkka Pöysti. Helsinki : Sirkka Pöysti, 2009. 207 s.
– Pöystin julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Medically assisted death / Robert Young. Cambridge : Cambridge University Press, 2007. 251 s.
– Youngin julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Euthanasia / Raimo Lahti. Julkaisussa: Finnish legal system and recent development. Helsinki : Edita, 2006. s. 81–104.
– Finnish legal system and recent development -julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa

Eutanasia ja kuolevan potilaan hoito / Raimo Lahti. 2006. Julkaistu aiemmin teoksessa Rikos, rangaistus ja prosessi : juhlajulkaisu Eero Backman 1945 - 14/5 - 2005 / toimittajat Ari-Matti Nuutila ja Elina Pirjatanniemi. Turku : Turun yliopisto, 2005.
– Rikos, rangaistus ja prosessi -julkaisun saatavuus Eduskunnan kirjastossa
– Luettavissa myös Edilex-palvelussa Eduskunnan kirjastossa asiakastietokoneilla ja eduskunnan lähiverkossa.

Eutanasiaan liittyvää kirjallisuutta Eduskunnan kirjastossa

Saattohoitoon liittyvää kirjallisuutta Eduskunnan kirjastossa

Hankkeen uutisointia

Yle – Eutanasia

Yle – Saattohoito

Yle uutiset – Avustettu itsemurha

Helsingin Sanomat – Eutanasia

Helsingin Sanomat – Saattohoito

Mtv-uutiset – Eutanasia

Ilta-Sanomat – Eutanasia

Uusi Suomi – Eutanasia

Suomen Kuvalehti – Eutanasia

Potilaan lääkärilehti – Eutanasia

Terhokodin entinen ylilääkäri kumoaa yleiset harhaluulot eutanasiasta. Katarina Malmberg, Helsingin Sanomat 25.1.2026

Pyhä henki : aloitteet eutanasian laillistamisesta ovat jumiutuneet vuosiksi. Jasmin Ojalainen, Uusi juttu 15.1.2026

Uruguay laillisti eutanasian. Helsingin Sanomat 16.10.2025

Kohti hyvää kuolemaa: millaista päätöstä toivot elämällesi? Katri Kallionpää, Helsingin Sanomat 26.7.2025

Slovenia laillisti eutanasian. Ilta-Sanomat 18.7.2025

Parantumattomasti sairaat saamassa oikeuden avustettuun itsemurhaan Britanniassa. Annamari Sipilä, Helsingin Sanomat 25.6.2025

Eutanasia-aloitteen käsittely jatkuu syksyllä: ”Ei tämän lain säätämisen pitäisi olla muita kummempaa”. Susanna Luikku, Demokraatti 12.6.2025

Ranskan kansalliskokous hyväksyi lain avustetusta

kuolemasta. Mtv-uutiset 27.5.2025

Terhokodin entinen johtaja vaatii, että eutanasia sallitaan: ”Kansaa petetään”. Heikki Ali-Hokka, yle 12.4.2025

Pitäisikö eutanasia sallia? Marika Lehto, Tehy-lehti 20.1.2025

KD Nuoret: Eutanasia on murha. KD-lehti 13.1.2025

Perussuomalaisten nuorisojärjestö jyrähtää eutanasiasta: ”Kansan tahtoa kunnioitettava”. Erno Laisi, Ilta-Sanomat 10.1.2025

Jättilista: Näin moni kansanedustaja kannattaa eutanasian sallimista – tämän vuoksi hanke tyssää. Erno Laisi, Lauri Nuoska, Ilta-Sanomat 6.1.2025.

Avustetulle itsemurhalle vihreää valoa Britannian parlamentissa. Olli-Pekka Sulasma, Yle 29.11.2024

Eutanasia on Suomessa laiton mutta palliatiivinen sedaatio auttaa kuolevia – tästä on kyse. Nelli Hyttinen, Mtv-uutiset 13.10.2024

Essayah IS:lle: eutanasiaa ei laillisteta – Orpo varovaisempi. Erno Laisi, Ilta-Sanomat 11.9.2024

Eutanasia jakaa eduskuntaa – puolustajat haluavat parantumattomasti sairaille oikeuden kuolinapuun. Pekka Kinnunen, Yle 5.9.2024

Eutanasia ei kunnioita jokaisen elämän ääretöntä arvokkuutta, kirjoittavat arkkipiispa Leo ja katolisen kirkon Helsingin hiippakunnan piispa. Leo, Raimo Goyarrola, Vieraskynä, Helsingin Sanomat 11.7.2024

Lääkäriavusteinen itsemurha tuli Italiassa mahdolliseksi viisi vuotta sitten – Myönnetty vasta kolmelle ihmiselle. Jenni Meronen, Helsingin Sanomat 7.7.20124

Kansalaisaloite eutanasian sallimisesta luovutettiin eduskunnalle. Eduskunnan tiedote 29.5.2024&

Lääkäriliitto ei muuttanut kantaansa eutanasiaan. Lääkäriliiton tiedote 16.5.2024

Yli puolet suomalaisista sallisi eutanasian, kertoo kysely. Henrietta Nyberg, Helsingin Sanomat 13.5.2024

Päivi Räsänen: Niin kauan kun kristilliset ovat hallituksessa, eutanasialakia ei lähdetä valmistelemaan. Kai Jaskari, Yle-uutiset 9.4.2024

Ylen kysely: Neljä viidestä suomalaisesta kannattaa eutanasiaa, alle 25-vuotiaat sallivampia kuin iäkkäät. Paula Tiessalo, Yle-uutiset 9.4.2024

Valoa kohti omasta tahdosta? Marica Paukkeri, Yle 29.3.2024

Uutissuomalainen: Valtaosa suomalaisista laillistaisi eutanasian. Iiro-Matti Nieminen, STT, Helsingin Sanomat 27.3.2024

Oikeus elämään vai oikeus kuolemaan? Anne Seppänen, Lääkärilehti 20.3.2024

Kansalaisaloite eutanasian laillistamiseksi etenee eduskuntaan. Emmi Tilvis, Helsingin Sanomat 4.3.2024

Ecuador salli armokuoleman yhtenä harvoista maista. Tommi Hannula, Helsingin Sanomat 8.2.2024

Eutanasiatutkimuksen ennakkotulokset: enemmistö lääkäreistä on täysin tai osittain eutanasian laillistamisen kannalla, mutta kysymys jakaa edelleen lääkärikuntaa. Lääkäriliiton tiedote 25.1.2024

Ei lupausta eutanasiasta. Marica Paukkeri, Yle 17.8.2023

Lääkäriliitto valmistelee eutanasiakantaansa. Janne Aaltonen, Lääkärilehti 12.6.2023

Portugalin parlamentti hyväksyi eutanasian. Sonja Haapala, Helsingin Sanomat 12.5.2023

Eutanasia lailliseksi? Seuraavassa eduskunnassa

vahva tuki. Mika Lehto, Ilta-Sanomat 17.2.2023

Eutanasiakeskustelu heräsi jälleen – kampanjassa mukana tuttuja kasvoja. Sofia Hänninen, Iltalehti 20.1.2023

Näin 17 maata suhtautuu eutanasiaan. Juha Hänninen ja Pekka Nykänen, Lääkärilehti 16.9.2022

Avustetusta itsemurhasta tuli laillista Itävallassa. Saara Aholainen, Helsingin Sanomat, 2.1.2022

Eutanasia laillistettiin Espanjassa, mutta nyt kuolemansairailta vaaditaan monisivuisia selvityksiä – lakia moititaan liian monimutkaiseksi. Maija Salmi, Yle 13.9.2021

Eutanasian laillistaminen ei etene Suomessa, asiantuntijaryhmä jäi erimieliseksi – saattohoitoa sen sijaan parannettava lakimuutoksin. Marika Kataja, Yle 31.8.2021

Elämän loppuvaiheen asiantuntijaryhmä esittää muutoksia palliatiiviseen hoitoon – eutanasian laillistamisesta ei löydetty yhteistä näkemystä. Sosiaali- ja terveysministeriön tiedote 31.8.2021

Pääministerin ja opposition tukema eutanasia-aloite hyväksyttiin kansanäänestyksessä Uudessa–Seelannissa. Tom Kankkonen, Yle 30.10.2020

Väitös: Joka viides pappi hyväksyisi eutanasian – naispapit selkeästi miehiä sallivampia. Annika Veteli, Yle 20.12.2019

Eduskunta hylkäsi kansalaisaloitteen ehdotuksen eutanasian sallimisesta. Eduskunnan tiedote 4.5.2018

Eduskunta käsitteli eutanasiaa koskevaa kansalaisaloitetta. Eduskunnan tiedote 3.5.2018

Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa asiantuntijatyön käynnistämistä selvittämään saattohoitoon ja eutanasiaan liittyviä sääntelytarpeita. Eduskunnan tiedote 6.4.2018

ETENEltä uusi kannanotto eutanasiasta. ETENE tiedote 23.10.2017

Mikä on omantunnon kysymys? Eutanasiasta, viinasta ja ydinvoimasta voi äänestää vapaasti. Kristiina Tolkki, Yle uutiset 27.2.2017

Muuta aineistoa

Seminaarit

Asiantuntijaseminaari saattohoidosta ja eutanasiasta – to 6.2.2025 eduskunnan Pikkuparlamentin auditorio

Järjestöjä ja yhteisöitä

Lääkäriliitto: Lääkärin etiikka – Eutanasia ja avustettu itsemurha

Lääkäriliitto: Työelämä – Ohjeita ja suosituksia – Lääkärin etiikka – Elämän loppuvaiheen hoito

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL: Lait ja suositukset koskien elämän loppuvaiheen hoitoa

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE

Exitus

Terve.fi: Eutanasia

OAK, Oikeus Arvokkaaseen Kuolemaan

Suomen Palliatiivisen Hoidon Yhdistys ry

Käypä hoito: Palliatiivinen hoito ja saattohoito. Käypä hoito -suositus

Suomen evankelis-luterilainen kirkko: Eutanasia

The World Federation of Right to Die Societies

RtD Europe,Right to Die Europe

Euthanasia.com: Organizations Against Euthanasia

Sisällöllinen toimitus: Eduskunnan kirjasto, sähköposti:

kirjasto@eduskunta.fi, helmikuu 2017, päivitetty 2.2.2026.